

Чаще фраземы, имеющие яркое звуковое оформление, не повторяются в другом языке либо строятся на другом звуковом принципе; даже при калькировании не всегда удается подобрать подобный в звуковом отношении эквивалент. Ср., с одной стороны: *от ворот поворот // завертай голоблі; ищи-свищи // шукай вітра в полі*. С другой стороны, украинские фраземы не получают звуковой аналог в русском: *на Миколи та й ніколи* (рус. *после дождичка в четверг*); *не за всяку провину кием у спину* (рус. *не всякое лыко в строку*); *обоє рябое* (рус. *два сапога пара*).

Выводы. Несмотря на то, что значительная часть русской и украинской фразеологии восходит к одним и тем же источникам, многие соотносительные по значению фраземы существенно расходятся по мотивационным признакам, образной основе и метафоричности.

ЛИТЕРАТУРА

1. Большая советская энциклопедия [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.bse.sci-lib.com>.
2. Ужченко В. Д. Українська фразеологія / В. Д. Ужченко, Л. Г. Авксентьев. – Харків : Основа, 1990. – 152 с.
3. Шанский Н. М., Зимин В. И., Филиппов А. В. Школьный фразеологический словарь русского языка: значение и происхождение словосочетаний / Н. М. Шанский, В. И. Зимин, А. В. Филиппов. – М. : Дрофа, 1997. – 196 с.

Даяна Кравченко,

студентка 1 курсу

Бердянського економіко-гуманітарного коледжу
Бердянського державного педагогічного університету

Науковий керівник: **Н.В. Глагола,**
викладач (БЕГК БДПУ)

СПОСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОМІЧНОГО У РОМАНІ У. М. ТЕККЕРЕЯ «ЯРМАРОК МАРНОСЛАВСТВА»

Актуальність. Стихія комічного у європейській літературі завжди представляла собою неосяжну сферу для досліджень як неоднозначне і багатовимірне поняття. Уже в епічних поемах Гомера були присутні елементи сміху, які незабаром стали вивчатися такими філософами як Арістотель і Платон. Надалі в літературознавчому осмисленні сміх набув більш глибоке значення, ніж просто фізіологічний прояв почуттів людини. У літературному і філософському розумінні це поняття набуло значення інтелектуальної реакції, тобто сміх обов'язково повинен був бути результатом обробки свідомістю певної художньої фігури.

Ступінь і методи дослідження. Інтерес до естетичної категорії комічного не втихав ніколи, незважаючи на те, що були періоди придушення і табування сміхової культури, також літературні форми, що служили поданій стихії нерідко виявлялися на нижчих шаблях жанрової ієрархії. Пошук художніх глибин сміху можна виявити у творчості і працях багатьох філософів, літераторів, критиків з будь-яких культурних епох: Сократ, Арістофан, Тит Макцій Плавт, Теренцій, Рабле, Роттердамський, Шекспір,

Сервантес, Кеведо, Спіноза, Лессінг, Шеллінг, Шерідан, Філдінг, Діккенс використовували сферу комічного для здійснення своєї видатної творчої та наукової діяльності.

Сутність дослідження. Комічне – одне з фундаментальних естетичних понять поряд з трагічним, прекрасним, потворним, піднесеним. Варто зазначити, що його не можна зводити до суто фізіологічного прояву сміху. Тільки сміх, що виникає в результаті певної інтелектуальної реакції, вважається справжнім проявом комічного. У літературній енциклопедії термінів і понять можна знайти таке визначення комічного: «Комічне (грец. *komikos* – веселий, смішний, від *komos* – весела процесія ряджених на діонісійських святах) – в широкому сенсі – викликає сміх» [1, с. 18]. Треба зазначити, що не можна отожднювати категорії комічного і смішного. Комічне укладає в собі можливість і сміятися, і плакати, у той час як категорія смішного в більшості випадків виключає будь-яку трагічність. Порівняно зі смішним, комічне більш багатогранне і об'ємне.

Гумор, бурлеск, гротеск, сатира, іронія і сарказм – це традиційно виділені форми комічного. Усі вони являють собою абсолютно різні відтінки сміху, які призначені для виникнення різних художніх ефектів і виражають різні ставлення до об'єкту комічного. Сприйняття категорії комічного у рамках європейської філософії і літератури сильно змінювалося протягом усього культурного процесу. У певні періоди інтерес до цієї естетичної категорії був дуже інтенсивним, в інші – пригнічувався церковною ідеологією. Було виявлено відмінність категорії смішного від категорії комічного і почали виділяти різновиди останньої. Також визначалися жанри, яким було характерно служити тому чи іншому виду комічного. Один із найважливіших критеріїв, за яким виділяють ці види – оцінне ставлення суб'єкта комічного до об'єкта. У XVIII столітті комічне знайшло своє місце у творах Річардсона, Філдінга, Смоллета, а у середині XIX ст. цю традицію продовжили такі блискучі письменники-реалісти, як Діккенс і Бронте. Ця «плеяда» не може бути повною без імені видатного сатирика Вільяма Теккерея, найвідоміший роман якого, «Ярмарок Марнославства», рясніє величезним спектром різних відтінків комічного: від добродушного гумору, провокуючого комічний ефект за рахунок невідповідності ідеалу поверхневих ознак героя, до нещадного сарказму, спрямованого на викриття серйозних соціальних пороків.

Висновки. Комічна стихія Теккерея несе песимістичний характер, що позначено вже у назві твору («*The Novel without a Hero*»). Відсутність героя в художньому творі означає, що й у світогляді автора образ ідеальної людини втрачений. Найбільш бридкими рисами, притаманними сучасному йому суспільству, для Теккерея є снобізм, лицемірство, улесливість, корисливість, меркантильність, цинізм, дурість, боягузтво, хвастощі. Саме ці риси піддаються нищівній авторській іронії. Іронія автора проявляється не тільки по відношенню до персонажів твору, але і по відношенню до читача, і самого Теккерея, тому що він був частиною того світу, який втілював у своєму романі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Литературная энциклопедия терминов и понятий. М.: НПК «Интелвак», 2001. 1600 с.

2. Thackeray W. Vanity Fair. A novel without a hero. URL: <http://www.literaturepage.com/read/vanity-fair.html>. (Date of access: 20.02.20)

Гагара Тетяна,
студентка з курсу факультету філології
та соціальних комунікацій
Науковий керівник: **С.І. Корнієнко**
к філол. н., доцент (БДПУ)

ЗОБРАЖЕННЯ ДРАМАТИЧНИХ ПОДІЙ ПЕРЕСЕЛЕННЯ БОЛГАР З ТАВРІЇ У БЕССАРАБІЮ В РОМАНІ МИКОЛИ ФУКЛЕВА ”НА ПОЗЛАТЕНАТА ЗЕМЯ”

На початку двадцятого століття почав формуватися літературний простір болгарської діаспори. Активний учасник цього процесу був таврійський письменник Микола Фуклев. Він народився в селі Преслав, Бердянського уїзду Єкатеринославської губернії (на сьогодні Приморський район, Запорізька область). У творчому доробку автора кілька есе та оповідань з життя болгарських селян в Україні, а також його роман "На позлатената земля", перший том якого видано у 1934 р., а другий знищено радянськими репресивними органами.

Мета роботи – схарактеризувати образи драматичних подій переселення болгар з Бессарабії у Таврію в романі М. Фуклева "На позлатената земля".

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- 1) простежити переселення болгар з Бессарабії в Таврію;
- 2) визначити роль драми, зміни настроїв в романі Миколи Фуклев;
- 3) аналізувати образи драматичних подій в романі Миколи Фуклева "На позлатената земля".

Об'єктом нашого дослідження є картини драматичних подій переселення з Бессарабії в Таврію у романі Миколи Фуклева "На позлатената земля".

Предметом є роман Миколи Фуклева "На позлатената земля".

Методи дослідження: описовий, порівняльний.

Актуальність дослідження полягає у поглибленні відомостей про переселення болгар та дослідженні подій і проблем, пов'язаних з цим, і, разом з тим, замовчуваних через політичні обставини. Результати роботи можуть використати в практиці викладачі та студенти-філологи.

У романі розповідається про життя болгар, переселених вдруге, цього разу з Бессарабії в степи Таврії (Приазов'я). Події відбуваються у кінці ХІХ – на початку ХХ ст. Літературна спадщина болгарських авторів Бессарабії стають широко доступними після 1989 р.

Прагнення до того, щоб бути помилуваними в часи масових репресій, відтворено в романі М. Фуклева у 1934 р. Події, відтворені до болю точно і реально, розвиваються у болгарському селі в Таврії після Першої світової війни. Як соціальний конфлікт у романі зображено сутичку між місцевими багатіями на чолі з хаджи Стефаном, та селянами. В контексті часу написання твору проходить роль більшовицьких ідей, що принесли в село